

LJUDSKI GLAS

GLASILO „KMETSKO DELAVSKE ZVEZE“.

P. n. Licealna knj.
Ljubljana
Stroßmayerjeva

Izhaja vsako sredo in stane za vse leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, na mesec K 3.50; posamezna številka K 1.—. Inserati po dogovoru.

Vse dopise in pošiljatve za „Ljudski Glas“ in K. D. Z. je frankirati in naslavljati: Ljubljana, poštni predal 168. — Tajništvo K. D. Z. se pa nahaja v Ljubljani, Kongresni trg št. 9.

Nova vlada.

Po dolgih tednih prerekanja, kriz, pogajani itd. smo končno vendarle dobili — vlado.

Kakšna pa je? Ej, kaj bi izpraševali?! Vsak otrok že danes ve, da ni od ministrskih korit mogoče izriniti ne klerikalcev in ne liberalcev. Vkljub dolgemu prerekanju so se končno vendarle zedinili in si razdelili: sedaj lepo koritca med seboj, tako v Belgradu, kakor tudi v Ljubljani. Belgrajska vlada je že sestavljena, ljubljanska bo pa te dni. V Belgradu so ostali isti ministri kakor so bili doslej, v ljubljansko vlado bodeta prišla 2 liberalca in en nestrankar, ki bo prevzel poverništvo za notranje zadeve.

Človek pravzaprav niti ne ve ne za kaj je prepir pravzaprav nastal. Skoraj bi rekli, da je zato, da so te dolge tedne ministrske krize uprizorili klerikalci in liberalci nalašč, le zato, da so lahko klerikalni in liberalni verižniki in izvozniki med tem zopet zaslužili lepe milijone. Vsak ve namreč, kako so se zadnje čase zopet dvignile vse cene. Pred par meseci je draginja začela vsled ugodnega položaja na svetovnem trgu prav izdatno potemati. Klerikalni veleposestniki in trgovci ter liberalne banke so imele pa do svojih ogromnih zalogah nakopičene velikanske množine blaga, s katerim so hoteli špekulirati. Vse je kazalo, da bodo splavali vsled padanja cen po vodi velikanski dobički. Kaj tedaj storiti? Ei, sredstvo je hitro tu! Vprizorimo v Belgradu vladno krizo, v kalnem se lahko ribari in vsa stvar bo rešena. To se je zgodilo, klerikalno-liberalni verižniki so izvozili blago, cene so se zopet dvignile in sedaj so lahko rešili tudi vladno krizo in sestavili ministrstvo.

Tako se torej gospodari in vlada v naši blaženi Jugoslaviji tedaj ko imajo vso moč v rokah klerikalci in liberalci. Vse meščansko časopisje od »Domoliuba« do »Slovenskega Naroda« se dere na vse pretege o koristih ljudstva, a vse to je namenjeno le za nerazsodne mase, te le pešek v oči gospodje v Belgradu st mencajo roke in delajo po svoje tako, da nese dobro njim.

In ljudstvo, ti hodi k vojakom, ti plačuj davke, ti molči in verjemi farbarijam klerikalnih in liberalnih listov. Pa, to ljudstvo ni več tako neumno, da bi ne videlo, kako zločinsko igra z njim klerikalno-liberalna gospoda. To ljudstvo komaj čaka volitev, da bo obračunalo s temi nesramnimi slepariji, ki se tako zločinsko igrajo z ljudstvom. Še par mesecev in prišle bodo volitve, potem pa ne bodo imeli prilike reševati ministrskih kriz in sestavljati vlade ne klerikalci in ne liberalci, potem bo rešilo krizo in sestavilo vlado ljudstvo samo, tako, da bo brnilo iz vlade klerikalce in liberalce.

JURIJ SKOPEC:

Na dan volitev.

(Konec.)

Zaupniki morajo dobro paziti, da so prišli naši somišljeniki do zadnjega vsi na volišče, ker je pri volitvah po proporčnem sistemu silno važen vsak glas in nobeden ni izrubljen. Po prejšnjem sistemu, kjer je odločevala navadna večina, se šibkim strankam res ni izplačalo nehati se za volitve, pri proporčnem sistemu pa ne more popolnoma propasti nobena stranka. Če ste še šibkejši, enega ali dva zastopnika si bode v občinski odbor prav gotovo pri-

borili zato bi bilo pravo izdaistvo, če bi se na volitve ne pripravili z vsemi močmi ali pa če bi ostal kak volivec doma.

Pa tudi na neodločne, dvomljive volivce vplivajte, da se volitev gotovo udeležijo. Odbor krajevnega K. D. Z. naj v to svrhu določi nekaj članov in članic, ki bodo na dan volitev hodili iskat volivce na dom, če bo potrebno. Če ima kak neodločen volivec na svoji glasovnici morda že napisano nasprotno kandidatno listo, ga skušajte prepovoriti še zadnji moment, staro glasovnico naj uniči, zahteva pri volivni komisiji novo in v to določeni zaupnik K. D. Z. naj mu jo izpolni v našem smislu. Opozoriti je treba volivce tudi na to, da je po volilnem redu vsak dolžan voliti, sicer zapade kazni 20—200 K.

Že v razglasu o volitvah je določeno, koliko časa bo trajalo glasovanje in kedar se zaključi zato je važno, da pridejo naši somišljeniki pravočasno na volišče. Najmanj pa mora trajati glasovanje 4 ure.

Ko se zaključi oddajanje glasovnic, sklene volivna komisija volivni zapisnik. Če je več volišč, tedaj se prenesejo volivni spisi k glavni volivni komisiji, tam se odprejo in sestavi glavni volivni zapisnik, ki se shrani pri občinskem uradu. Za slučaj, če se vloži pri volitvah pritožba, je pa poslati vse spise s pritožbo vred okrajnemu glavarstvu.

Po končanem glasovanju se začne tudi štetje glasov. Volivna komisija pregleda vse glasovnice in sešteje, koliko glasov je bilo oddanih za to in koliko glasov za ono kandidatno listo. Če je več volišč, tedaj se na glavnem volišču seštejejo vsi glasovi, ki so bili oddani za kako kandidatno listo in se šele na glavnem volišču konstatira izid volitev, če je pa le eno vo-

LISTEK.

Alb. Lajovic:

Knjige, časopisi in čitanje.

(Dalje)

Dasiravno je pripadal prvi dnevnik Nemcem, vendar se nemška žurnalistika vsled neenotnih političnih položajev nemških držav dolga časa ni mogla razviti tako, kakor bi ona sama hotela. Šele po l. 1848 in posebno po letu 1871, ko je Bismark založil veliko Nemčijo, je začela nemška žurnalistika globoko dihati, hotela dohiteti svoja zapadna soseda. Vendar pa se zasnava pri Nemcih večji vpliv časopisja na nje, na javno mnenje, kot pa na vlado, torej si je nemška vlada sama delala javno mnenje, mesto da bi le ono vplivalo na njo. To je prototip demokracije.

Tudi v Avstriji se je začelo časopisje, nemško in nenemško razvijati šele od l. 1843. dalje. To leto je prineslo tudi nam Slovincem prvi slovenski list, to je Bleiweisove Novice, ki jih je izdajala »Kranjska kmetijska družba.« V »Novicah« so se ozlašali slovenski pisatelji in pesniki posebno potem, ko so postale političen list za Slovence. »Novicam« je kmalu sledil Janežičev »Glasnik« — literaren list — ki so ga ubile »Novice« s svojim naprednim urednikom očetom Bleiweisom, potem je začel izhajati v Mariboru »Slov. Narod«, ki je 53 let star, mlajši brat mu je »Slovenec« ki šteje 48 let, ostali dnevniki so mlajšega datuma tako »Edinost«, »Napreč« izhajata kot dnevnik četrto, »Jugoslavija« tretje leto. Poleg teh imenovanih dnevnikov imamo še celo koplec drugih strokovnih in političnih tednikov in časopisov, za naš narod, ki šteje poldrug milijon duš, zelo častno število znanstvenih in li-

terarnih časopisov. Najstarejši list je strokovni list slovenskega učiteljstva »Učiteljski Tovariš«, ki je letos praznoval svojo šestdesetletnico, 60 let je lepa starost. Naivečji slovenski list je »Glas Naroda« v Ameriki, ki se tiska v 100.000 izvodih.

Pri imenu časopis ali novine misli slovenski čitatelj ne samo na novice in poročila, ki jih prinašajo, temveč nehote tudi na to, da in čezav organ je list, da služi nekateri stranki, smeri ali korporaciji, in to bodisi z odkrito besedo, ki jo bremo v naslovu, ali pa z golim prisposabljanjem novic in kritike javnih zadev. Novine se izdajajo iz trojnega namena: Izdajatelj je ali vlada, ki hoče poučevati občane o svojih odredbah, ali podjetnik, ki hoče biti plačan za novice in zabavo, preskrbljeno občinstvu, ali pa korporaciji, ki začemajo pri vladi in končavajo pri najmanjši politični strančici, ki hoče s svo-

lišče, se ugotovi izid takoi po šestetiu glasov. To se zgodi takole:

Občina šteje n. pr. 7395 prebivalcev zato ima po § 8. volivnega reda pravico voliti 24 odbornikov in ravno toliko namestnikov. Volivnih upravičencev je bilo 859. Glasovali pa niso vsi, ampak se je udeležilo glasovanja le 817 volivcev, od teh je bilo veljavnih glasov 795. Ta vsota se razdeli sedaj z za eno zvišanim številom občinskih odbornikov, torej s 25. Račun je torej takle:

$$795 : 25 = 31,8$$

To število se zaokroži na prvo večje celo število torej na 32. Številka 32 je sedaj volivno število.

Za občinski odbor so se potegovale tri stranke, in sicer:

1. Klerikalna stranka, ki je dobila na svojo kandidatno listo 287 glasov;

2. Samostojna kmetska stranka, ki je dobila 245 glasov in

3. »Kmetško-delavska zveza« ki je dobila na svojo kandidatno listo 263 glasov.

Ti glasovi, ki so jih dobile posamezne kandidatne liste, se razdele sedaj z volivnim številom in število, ki se pokaže pri tem računu, znači število mest, ki jih dobi kaka stranka v občinskem odboru torej takole:

1. Klerikalna stranka:

$$287 : 32 = 9 \text{ obč. odbornikov.}$$

2. Samostojna kmetska stranka:

$$245 : 32 = 7 \text{ obč. odbornikov.}$$

3. »Kmetško-delavska zveza«:

$$263 : 32 = 8 \text{ obč. odbornikov.}$$

To je sedaj torej izid volitev, ki se mora takoi po ugotovitvi razglasiti na občinski deski. Iz naše kandidatne liste, ki smo jo objavili, vzadnič, je torej izvoljenih prvih 8 kandidatov, ki so bili vpisani v volivni listi, obenem pa tudi prvih 8 namestnikov, ki so bili vpisani poleg kandidatov, torej so člani novo izvoljenega občinskega odbora: Ivan Urak, njegov namestnik je Janez Matjan; Peter Čepelnik, njegov namestnik je Fr. Klemen itd.

S tem je volivni boj končan in končane so tudi volitve. Umevno je, da bo krajevna organizacija K. D. Z. še tisti večer na primeren in dostojen način proslavila svojo prvotno zmago in člani bodo častitali sodrugom k izvolitvi. Priredite morda v to svrhu malo zabavo, kjer se razgovorite o bodočem delu v občinskem odboru v korist revnega ljudstva. Ob tej priliki bodete najlepše proslavili svojo zmago, če naberete primerno vsoto za tiskovni sklad »Ljudskega Glasa«, ali se pa na

kak drug način spomnite strankinih institucij.

Po mnogih občinah pa s tem še nikakor ni končano vse volivno postopanje. Nasprotnne stranke so v svoji želji po nadaljnem zlorabljanju občinske uprave morda vendarle nekoliko preveč sleparile na našo škodo. Med volivci so volile neopravičene osebe, eden ali drugi je oddal po več glasovnic in predsednik ni hotel tega zabraniti, dalje niso pripustili kakega našega volivca k volitvam itd., skratka, pri volitvah so se vršile očitne sleparije, ki so zmanjšale našo zmago.

Umevno je, da se s takim postopanjem ne bomo mogli zadovoljiti, ampak bo treba najenergičnejše protestirati. V to svrhu naj zbere odbor kraji organizacije K. D. Z. takoi po volitvah ves obtežilni material ter natanko popiše vse sleparije. Zlasti važni bodo tozadevni podatki našega zaupnika v volivni komisiji. Na podlagi tega materiala naj se takoi sestavi primeren protest in odbošlje vsaj pet ali štiri dni dosedaniemu županu, ki še vedno vodi občinske posle. Protest naj podpiše odbor krajevne organizacije K. D. Z. in morda še par drugih veljavnih mož. Seveda vsi morajo biti volivci. Župan mora poslati to pritožbo preko okrajnega glavarstva deželni vladi, ki v zadevi končno veljavno odloči.

Če proti volitvam ni pritožbe, skliče stari župan kmalu po volitvah novi občinski odbor k sebi, kateri predseduje najstarejši občinski odbornik. Važno je, da se te seje brezpogojno udeleže vsi naši odborniki, ker sicer izgube svoje odborniško mesto.

Če je izid volitve tak, kakor smo ga očrtali zgoraj, tedaj nima nobena stranka večine da bi mogla izvoliti svojega župana. V tem slučaju mora priti glede župana do sporazuma med dvema strankama. Tu je mogočih več slučajev. Če pride do sporazuma med klerikalno in samostojno stranko, tedaj se mi v to ne bomo vtikali, ampak bomo nastopili kot na strožje opozicije. Kandidirali in glasovali bomo za svojega pristaša, čeprav bomo vedeli da propademo in tudi sicer bomo nastopali najodločnejše proti klerikalno-liberalnemu gospodarstvu v občinskem odboru.

Dalje je pa tudi mogoče, da pride do sporazuma med nami in klerikalci, ali pa med nami in samostojneži. Več kot umevno je, da zveze ne bomo sklepali ne z enim in ne z drugimi, ker so oboji enaki sovražniki revnega ljudstva, če pa hočemo zagotoviti redno poslovanje občinskega odbora, bo pa moralo pogosto vendarle priti do nekakega sodelovanja, vsaj v glavnih vprašanjih in pa na ta način, da nas ne bodo mogli nasprotniki oguljufati.

Ni mogoče reči naprej, s katero stranko bi šli vkupaj, a najtežje bo najbrže s klerikalci, ker so ti izmed vseh nasprotnih strank najnesramnejši. Ravnati se je v tem oziru vedno po krajevnih razmerah.

Če bi prišlo v našem slučaju do sporazuma med nami in samostojneži tedaj bomo zahtevali župansko mesto seveda zase, ker imamo več odbornikov nego oni, mi jim bomo pa za protiuslugo pomagali izvoliti podžupana iz njihovih vrst. Enako bomo v slučaju sporazuma ravnali pri volitvah občinskih svetovalcev in tudi v drugih slučajih, da zagotovimo redno poslovanje občinskega odbora v korist revnemu ljudstvu.

Če ima pa naša stranka v občinskem odboru večino, tedaj ne išče seveda tudi sporazuma z nobeno drugo stranko, ampak prevzame sama vse gospodarstvo v svoje roke. Umevno je, da bo nosila v tem slučaju tudi sama vso odgovornost. To pa ne bo težko, če bodo imeli naši močje pred seboj vedno en cilj, to je blagor občine in občanov, zlasti revnih plasti ljudstva.

Kakor smo že omenili zgoraj, bomo pa morda v nekaterih posebnih nezavednih občinah prodrli le z enim, dvema, ali tremi kandidati. V takih občinah se seveda ne bo dalo doseči mnogo in bo morala stati naša stranka v najstrožji opoziciji, ki bo nadzorovala in kritizirala gospodarstvo nasprotnikov. Tudi to delo je važno zlasti zato, ker bo lahko potem sproti obveščala ljudstvo o škodljivi politiki nasprotnikov.

Par naših odbornikov bi pa včasih vendarle igralo prav veliko vlogo. Vzemimo npr. slučaj, da sedi v občinskem odboru 11 klerikalcev, 10 samostojnežev in 3 naši zastopniki. Klerikalci in liberalci bi se pučili za nadvlado, odločevali bi pa vendarle mi, ker bi ne imela nobena nasprotna stranka večine in bi tvorili večino mi. Tudi v tem slučaju bomo lahko dosegli marsikaj, kar nam bodo nasprotniki prisiljeni sami ponuditi, ker brez naših glasov ne bodo mogli izhajati.

Iz povedanega bo sedaj vsakomur jasno, kako važne so za nas priprave na volitve in dan volitev sam. V boju moramo v boju z vso silo in vsi, kajti izgubiti nimamo kaj pridobimo pa lahko vse. Čim bolj se bomo pripravili na volitve, tem večjo zmago nam bo prinesel dan volitev. Revno ljudstvo bo s tem prvič stopilo v občinski odbor organizirano in z jasnim delavnim programom, katerega si bomo ogledali v nastopnem poglavju.

im časopisem vplivati na občinstvo. Te tri gonilne sile srečavamo na vseh potih žurnalistike, na njenem razvoju pa seve nimajo enakega vpliva. V današnjih časih prevladujejo časopisi, ki so jih zasnovali poletni ljudje, in torej niso izrazita glasila posameznih strank, vzdružujejo se sami. To je tedaj drugo pravilo za delitev časopisov. Različniemo tedaj liste, ki pripadajo v pretežni večini novice in poročila ali pa razprave in članke. Po teh osnovnih zakonih se pa ravnaio zopet sredstva s katerimi delajo časopisi. Nekatera so vsem listom skupna, posamezni listi pa imajo zopet razna posebna sredstva.

Vsa ta sredstva skupaj imenujemo časnikarska tehnika. To so prav različne navade in ročnosti. Občinstvo si navadno predstavlja, da potrebuje časnikar lahek slog pisave, malo iezikov, morda še stenografijo in povrhu še znanje ustavne in politične zgodovine. Časnikarsko orožje

pa je mnogoštevilnejše. Če noče časopis začasa normalnih razmer razvoju sveta samo slediti, ali posojati svojih predlov, samo slediti, ali posojati svojih predlov posameznikov, da govore masi, temveč hoče, da se tudi samo udelejuje, tedaj morajo njihove redakcije znati prav vse. — Misliti morajo namesto stotisoč ljudi, morajo v njihovem imenu soditi, kriti, kovati, hvaliti, predlagati itd. Ulica začne časopis nadaljujete. Povsodi tam, kjer se spletaio niti družabnega razvoja in delanja, mora biti vidno in nevidno navzoč tudi list, ki hoče veljati za dobrega, da je poučen o vsem, da privede dalje, da izreče svojo sodbo, da obrne dogodek v ono smer, ki jo zasleduje on sam. Skratka dober list mora znati dandanes vse. Spretno si mora iskati informacije, umeti mora brzo in če mogoče pravilno soditi, njegova sodba mora biti pri važnih stvareh načelna, pri novih, še skoro neznanih pola-

vih pa mora poznati mnenja drugih, jih prav tolmačiti in povedati lastno stališče. Žurnalistika ima danes pravico govoriti o čemurkoli in njena tehnika zahteva, da si poišče tudi vsa potrebna sredstva. Seveda pa ne moremo zahtevati, da bi bili žurnalisti v vseh rečeh strokovnjaki, saj bi potem imeli pravico sedeti na kaki vseučiliški stolici ali pa bi šli med politične zgodovinarje preteklih stoletij. Časnikarska tehnika ima v socialni organizaciji posebnost naloge kot posredovalka med novimi polavi in širokimi masami naroda, dalje pa kot faktor, ki povzroči, da pride o pravem času in na pravo mesto važno mnenje edino poklicanega strokovnjaka, ki bi sicer nikdar in nikoli ne prišel v veljavno, odnosno bi ostal ostal navezan le na svojo delavnico ali učilnico.

(Dalie prih.)

Propagandna knjižica Kmetško delavske zveze

II. zvezek:

V boj za občino!

Napisal

JURIJ SKOPEC

izide v kratkem. Knjižnica bo obsegala vsa navodila za bližajoče se občinske volitve in pa tudi glavna določila občinskega volivnega reda. Opozarjamo na to potrebno potrebno knjižico že sedaj vse naše organizacije in posameznike. Vsak izvod bo stal okoli 2 K. Razpošiljali to bomo v najmanj 10 izvodih skupno. Naroča se lahko že sedaj v

Osrednjem tajištvu K. D. Z.

Dopisi.

Sveti Florjan pri Rogatcu. Ker klerikali posebno na naš gospod fainmošter tako lepo postopajo z ljudmi, moramo par besedi izpregovoriti: V tukajšnji cerkvi je bila 9. t. m. poroka, in ker je na kmetih navada, da pri poroki darujejo za mežnaria, so tudi tukaj darovali. In naš gospod fainmošter Molainer si je pa ta denar ves obdržal in je fantu, ki opravlja mežnarsko delo, ponudil samo 3 goldinarje in fant ni hotel denaria vzeti, ker se je dosti več nabralo in na vse zadnje ni dobil ničesar. Torej lep zveled dajejo gospod fainmošter ljudstvu še to, kar je komu namenjeno in mu pristola, se mu odvzame, sicer pa ni zameriti, ker fainmošter je res bolj potreben teh kronic nego mežnar. Ako bi mi odpri to znali, da so gospod res tako potrebni, bi lahko več zani nabrali? -- Več svatov.

Sv. Lovrenc na Pohorju.

Morda je tukaj v Sv. Lovrenški okolici vsakemu znano, koliko posestnikov posestuje občino Rudeči breg. Opišem vam malo veleposestnika Gregorja Godca, ki ima sam skoro pol Rudečega brega, na njegovo pravočrtno voljo revnina nečakoma niti plesniivega vinaria. En njegov nečak, ki je na poklicu mlinar, je bil spomladi leta 1916, štiri tedne na dopustu, ter mu je kljub temu, dasi so že vsi drugi svojim dninariem plačevali po 2 kroni, ta mogočnejši svojemu nečaku plačal po 40 kraicarjev. Pozneje, ko je pa ta revež prišel že drugič iz fronte v bolnico Salzburg ter je prosil tega strica v pismu, da bi mu poslal vsaj 10 kron, pa ta mogočnejši ni bil tako dobrega srca, marveč mu je poslal njegovo pismo v drugem kuvertu nazaj mesto denaria. Med vojno je na baletu ta mogočnejši svoje poliske pridelke v sode pobasal in te sode v gozdu pokopaval, ker se je bal rekvizicije ljudje so pa vse izvohali.

Trinemesna detellica iz selške doline

Gospodje v črni sukni so že pričeli s predvojno metodo. Ni je nedelje, da bi se ne obrežnili ob napredno in socialistično časopisje. Najbolj udriha znani »šuštercijanec« Janez Kepec župnik, njega pa mora posnemati novi kaplan, bivši vojni kurat. Ni ga izučila dolga vojna, kam privede huiskarija razpaljeno ljudstvo. G. Kepecu ne zamerimo, on je lepo polnil žepne med vojno, zato si ga lahko privoščimo marsikak liter. Mesto, da bi bil tiho, ko ima zdrave ude, bi vzel v roke milo in si okrtal pred vojno napravljene grehe, še sedaj kot tak grešnik zabavlja čez stranke in pravi, da so brezverske, kapitalistične, grablivi volkovi v ovčjih oblekah

in bog ve kaj še mu povemo in njegovim backom. (ima še nekaj žensk in kimovcev na svoji strani), da je on sam največji kapitalist v Selcih. Poseduje skoro polovico Selc, semtertja mu gre še kaka tercialka na roko, da mu zapusti kar celo hišo. On neomejeno gospodari, odstavlja ključarje in druge, ki mu niso po volji in ne priključajo. V Selcih je veliko revnega ljudstva, ki nima pravega stanovanja. Župnik pa ima polovico kaplanije nezasedene, mežnarijo, dedovano Kramarjevo hišo, v krasni njegovi palači župnišča je polovico praznega. Tudi »Društveni dom« je takorekoč pod njegovo komando. Ljudje božji izprevidite torej, kdo je največji kapitalist! Ali bi se ne mogli cerkveni dohodki uporabiti za stolo na Podlonku, skrajni gorski točki in za orgle? Sicer na stolo v teh razmerah in neznosni dražini tudi ni tako važna stvar. Kaj poročete farani, katere župnik osebno molze za stolo. Pravi, da bo primoran tiste, ki ne bodo hoteli dati, razprižnico imenovati. Tu bo zopet uporabil cerkev za svoje namene. Ker so začeli sedaj tako goniti proti »Ljudskemu Glasu« in vsem časopisom, ki ne trobijo v farški rog in ne hvalijo duhovnikov takih kot je on, je naša dolžnost, da pride to med ljudstvo in da bodo vedeli ti možje, da ljudstvo ne trpi vednega zabavljanja po cerkvah, ki je namenjena vsem strankam. Od 29. junija dalje uporabljajo vsako nedeljo cerkev v strankarske namene in huiskajo proti časopisom »Ljudski Glas« in bo že zamašil usta. Ker so oni prvi začeli je dolžnost naših somišljenikov tembolj razširati naš list. Vemo, da bi bilo svetovne vojne preje konec, ko ne bi bilo zagrizenih šusterčiancev. Ker smo pa po njih komandi in zaslugi trneli in prelivali kri, zato si ne pustimo od njih še sedaj v Jugoslaviji komandirati. Možje in fantje na naj vejo, kaj naj volijo v občinske zastope. Še nekaj! Včasih si naš župnik najame še nekega drugega gospoda, da agitira za »Slovenca« in »Domoljuba«. Ta agitator je Janez Jelenc, župnik, goriški begunec. Naj bi raje ostal na zasedenem ozemlju in tam reševal trneče brate. Pa on nima srca za te in ker ve, da se godi slede plače v Jugoslaviji bolje duhovnikom, zato se drži Jugoslavije kot klon in mesto, da bi oznanjal linbezen do bližnjega, oznanja sovražstvo s huiskanjem na vse, ki ne bodo volili s SLS. Za danes dovolj gradiva na je še mnogo, ki se bo obelodanilo vselej takrat, ko bodo ti ljudje uporabljali cerkev za strankarske namene.

Shodi K. D. Z.

KDZ. priredi z nastopnim dnevnim redom: 1. Ljudski shod. 2. Vpisovanje v krajevno organizacijo KDZ, naslednja zborovanja po Sloveniji:

V nedeljo 28. avgusta t. l.

V Zgornji Beli nad Kranjem ob 14. uri pri Ivanu Štularju. Po shodu veselica v korist kraja, org. KDZ.

Zaupniki skrbite za obilno udeležbo. Na teh shodih se bo tudi razpravljalo o občinskih volitvah, zato so zelo važni.

Osrednje društvo KDZ.

Iz Kmetško delavske zveze.

V Zgornji Beli nad Kranjem priredi Krajevna organizacija KDZ. veselico s sledečim sporedom: godba na lok, srečolov, šaliva pošta, ples, prosta zabava. K

mnogobrojni udeležbi se vabi. Vse sosodne podružnice se vabijo!

Odbor KDZ.

Kapela (Liutomer.) Prosimo vse članke KDZ, da plačajo članarino vsako zadnje nedeljo v mesecu za »Nabrež«.

Veselica v Stožicah. ki jo je namerala prirediti KDZ dne 29. avgusta pri Jančetu se zaradi nučnih zadržkov ne bo vršila.

Boh. Bistrica. Vsi člani KDZ, ki še niso plačali članarino za mesec avgust, naj to čimprej store, sicer jih izbrišemo.

SSSS Po svetu. ZSSS

Voja

med Rusi in Poljaki se še vedno nadaljuje. Rusi so stali že tik pred Varšavo in pričakovati je bilo vsak hip, da jo tudi zasedejo. Med tem se je pa vojna sreča zopet obrnila v prid Poljakom in po vojnih poročilih sklepamo, da so doživeli zadnje dni Rusi nekaj prav občutnih porazov, vsled česar so se morali umakniti precej daleč nazaj. Tudi v južni Rusiji so doživeli Rusi nekaj neuspehov. Tam se namreč bojuje neki

general Wrangel.

ki je prevzel nekdanio Dienikinovo armado. Za kaj se bojuje ta človek, menda niti sam ne ve. Postavil je tudi neko svojo vlado, katero so pred kratkim priznali Francozi kot »zakonito« vlado za južno Rusijo. Tako samolastno postopanje Francozov je silno razliutilo Angleže, ki skušajo vzpostaviti mir s sovjetsko Rusijo. Prišlo je vsled tega do prav ostrega

soora med Angleži in Francozi.

ki je na vsaj na videz menda zopet poravnana. Pa le na videz, kajti med Angleži in Francozi tli že precej dolgo. Angležem se zdi že preneumna samovoljna francoska politika, ki vstvarja vse preje, nego mir v Evropi. Francozi zato iščejo novih zaveznikov, ker se na Angleže ne zanesajo več preveč trdno. Kuhaio zvezo med Francozi, Lahi in Spanci, k tej čedni roparski družbi bi pa radi privabili še nekaj malih držav, katere so na mirovni konferenci tako grdo ogolufali in oropali. Zdi se pa, da je kapitalistična Francija zaigrala prav vse simpatije po Evropi kajti preko njene glave se kučajo že nove zveze. Pred kratkim je bil namreč v Beogradu

češki minister Beneš

ki je sklenil zvezo med Češko in Jugoslavijo. Tei zvezi pristopi tudi Rumunija in morda tudi Avstrija. S tem bi bil vzpostavljen v srednji Evropi močan blok, ki bi garantiral za mir, zlasti pred klerikalno Madžarsko, ki ji nikakor ne gre v glavo, da je izgubila milijone tujih zlasti slovanskih narodov, katere je preje tako brez skrbi izžemala. V teh dogovorih tudi stoji, da zavzamemo nasproti Rusiji nevtralnno stališče, kar je edino nametno. Naj se pomenijo boljševiki in kapitalistična entente sami med seboj, kakor vedo in znajo, mi ne bomo hodili po kostani v ogenj za druge. Imamo sami s seboj dovolj težav. Zadnje čase so nas začele napadati celo

albanske tolpe

pod italijanskim vodstvom. Ob meji se vrše neprestano spopadi, katere pa mi krepko zavračamo. V teh bojih so bili udeleženi tudi že slovenski rekrutje. Kedar bomo vendarle imeli že mir.

☒ Iz naše države. ☒

Atentat na ljudske žene. Belgrajska vlada, v kateri imata glavno besedo dr. Korošec in dr. Vesnič, je izdala ukaz, da se uveljavi proračun za leto 1920 in 1921. Po tem proračunu bomo plačali na leto okoli 16 milijard davka in med temi samo za vojaštvo štiri in pol milijarde. Korošec in Vesnič sta to napravila proti nmenju finančnega odseka in ne da bi bilo proračun odobrilo narodno predstavništvo. Če na berete klerikalno časopisje na ne najdete v niem drugega kakor hvalo za Korošca in njegovo politiko. Koroševa politika je dobra, ampak le v tem da ljudstvu nalaga ogromne davke in dragotino. Res smo radovedni, koliko časa bo to šlo tako.

Imenovanje pokrajinskih vlad. Ukaz o imenovanju pokrajinskih vlad bo v kratkem podpisan. Samo glede bosanske vlade še še nista sporazumela Jugoslovanski in Narodni klub. Gre samo za izpolnjenje nekaterih povereniških mest. Glede vseh drugih pokrajinskih vlad je dosežen popolni sporazum. Nova vlada bo nekaka mešanica liberalcev in klerikalcev in ne bo imela druge dobre strani, kakor da se bodo lažje prepirali. Doslej so klerikalci gnjavili ljudstvo zdati ga

bodo na oboji in se prepirali med sabo, kdo je večji inak v tem.

Parlament je že bil sklican, da so ga odgodili za teden dni. Med tem te pa belgrajska vlada uveljavila proračun. To je Korošec in Vesnič nista hotela, da narodno predstavništvo sklene proračun, ker sta se bala, da bi narodno predstavništvo črtalo nepotrebne davke v proračunu.

Stenarjenje z moko. Pred ljubljanskim sodiščem se vrši pravda, v kateri je glavni obtoženeц milijonar Ivan Knez v Ljubljani, češ, da je prodajal moko, v kateri je bilo mešanega ena tretina graharia, graščice in drugih smetij. Pravda je oreložena. Slučaj nam dokazuje, kako odirajo milijonari kmeta in konsumenta. Enega ogoljufajo za žito, drugega pa z moko. To so prave piavke naroda!

Listnica tajništva K. D. Z.

Dne 16. t. m. smo preieli do položnici K 10.50. Iz poštne pečata je razvidno, da so odposlane v Guštaniu, ker je na mesto imena odpošilatelja vpisano »je plačal: **Ljudski Glas**«. prosimo dotičnega da se javi, sicer ne vemo, komu zaračunati članarino.

Osrednje tajništvo K. D. Z. v Ljubljani
poštni predal 168.

OKROŽNA POLITIČNA ORGANIZACIJA V CELJU

Privedi v nedeljo, 5. septembra ob pol 4. uri popoldne v prostorih gozdne restavracije veliko vrtno veselico z bogatim sporedom. Na sporedu so: ples, srečolov, šaljiva pošta, turška kayarna, drsalističe itd. Pri šaljivi pošti dobi ona dama, katera dobi največ kart, krasno darilo. Sodeluje tudi nevsko društvo »Naprei« iz Celja in razni nevski zbori. Povabljeni so vse bratske podružnice celiskega okrožja k sodelovanju. Poskrbljeno bo za točno postrežbo, sveža jedila in pijače. — Vstopnina k veselici 5 K v predprodaji, pri blagajni 6 K. — Vabimo vse sodruge celiskega okrožja, da se udeležijo te prireditve v največjem številu. — Odbor.

Majer in viničar

s štirimi ali petimi delavnimi močmi se sprejmeta. Predstaviti se je v opekarni v Lajtersperku pri Mariboru.

COSULICH-LINE ≡ TRST-NEW-YORK ≡

Odplov parnikov iz Trsta:

8. septembra	ARGENTINA
20. septembra	PRESIDENT GRANT
8. oktobra	PRESIDENT WILSON
16. oktobra	BELVEDERE
31. oktobra	ARGENTINA
3. novembra	COLUMBIA

☛ Odhod od Ljubljane 3 dni poprej. ☛

Vozne liste prodaja in prostore za potnike iz Slovenije pripravlja edinole:

SIMON KMETEC, Ljubljana
Kolodvorska ulica 26.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 13. ure in jih obrestuje po čistih

☛ 4% ☛

Rentni davek plača društvo iz svojega. Obresti se kapitalizirajo polletno. Večje in stalne vloge se obrestujejo po dogovoru. Posojila daje svojim zadružnikom proti vključbi, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskontujejo po bančni obrestni meri.

☛ Edini, res delavski denarni zavod. ☛

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najboljše preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10—, za podgane in miši K 10—; za ščurke K 10—, a posebno močna vrsta K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 10—; uničevalec molje K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 6— in 10—; proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutni in K 10—; prašek proti mrčesom K 6— in 12—, proti ušem pri ljudeh K 5— in 10—; mazilo za uši pri živini K 6— in 10—; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničevalec rastlin) K 10—; mazilo proti garjam K 10—

Pošilja po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Zagreb 45., Petrinjska ulica 3.

☛ **Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?**

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo p o m a d o! Občudovani bodete! Zavidani! 1 lonček 9 K, No. III močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinejšo lilijno: :: mlečno milo 16 K. ::

Hočete imeti lepe, zdrave lase?

Fellerjeva prava Elza; Tannochina pomada za rast las doseže bujne lase! Zapreči prhaj, pre-rano osivenje! Zabрани plešo! 1 lonček 9 K, No. III 12 K. K temu močno terovo milo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v. :: in 3 K. ::

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih očes več! Nobenih žuljev!

Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K., velika škatljica 6 K. :: ::

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonjska voda). 1 škatlja 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatlja 6 K. Fellerjev mentolni črtnik zoper glavno- in zobobol. 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza fluz. 6 dvojnatih ali 2 veliki špecijski steklenici 36 K.

Najboljši parum z najfinejšim duhom od 8 K naprej. Najfinejši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatlja 11 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, Ijekarnar

Stubica Donja

Elza trg Nr. 334 (Hrvatska).

Sodrug!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon interurban št. 178.

KONSUMNO DRUŠTVO ZA SLOVENIJO

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zalog, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Slovenijo, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glineah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Vič); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna H., Pliberk; Maribor; Litija; Št. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragersko; Križe pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Štore pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaška Slatina; Radeče-Zidanost; Poljčane.

Še podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Slovenijo, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 13.

Društvo ima na razpolago poštne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljatve pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.